

HISTORIA I TRADYCJA

<http://hit.policja.gov.pl/hit/aktualnosci/190066,Sopocka-wystawa.html>
2020-09-22, 03:26

SOPOCKA WYSTAWA

Przedwojenna Policja Państwowa, mimo krótkiego stażu i kadr o małym jeszcze doświadczeniu, dosyć szybko nadrabiała opóźnienia spowodowane latami zaborów. Polityka otwartych drzwi, kontakty międzynarodowe, praktyki szkoleniowe odbywane przez naszych oficerów w policyjnych formacjach Niemiec, Austrii, Francji czy Anglii zaowocowały sukcesami w rodzimej kryminalistyce i technice kryminalnej.

Dowodem na to, że w połowie lat dwudziestych przestaliśmy być kopciuszkiem w dziedzinie walki z przestępczością kryminalną i polityczną były m.in. wizyty zagranicznych delegacji policyjnych w naszym kraju, a także zaproszenia kierowane na ręce komendanta głównego PP do udziału przedstawicieli polskiej Policji w międzynarodowych sympozjach naukowych, pracach w stowarzyszeniach policyjnych, a także współorganizowania wystaw poświęconych osiągnięciom nauki i techniki policyjnej.

Sopot, lipiec 1924

Wydarzeniem na skalę europejską była międzynarodowa wystawa poświęcona zagadnieniom kryminalistycznym, zorganizowana w ratuszu miejskim w Sopocie w dniach 10-13 lipca 1924 r. Z jej inicjatywą wystąpiła policja gdańska, zapraszając do udziału formacje policyjne Polski i Niemiec.

Urzędowego otwarcia wystawy dokonał prezydent Senatu gdańskiego dr Sahm - donosiła „Gazeta Administracji i Policji Państwowej” piórem swojego sekretarza redakcji Stanisława Przyjemskiego, który był jednocześnie członkiem delegacji polskiej. - Na uroczystość, oprócz wielu fachowców policyjnych z szeregu państw i licznej publiczności, przybyli: Wysoki Komisarz Ligi Narodów w Gdańsku, przedstawiciel polskiego Komisarjatu Generalnego i konsulowie państw obcych. W powitalnym przemówieniu prezydent policji gdańskiej Froboess zaznaczył, że policja gdańska pragnie współpracować z policjami dwóch wielkich państw sąsiednich - Niemiec i Polski. Dlatego urządzając tę wystawę zwróciła się do tych właśnie państw o współudział, którego jej nie odmówiono.

Policję polską reprezentowali m.in: insp. Henryk Sadłowski - naczelnik Centrali Kryminalnej KGPP, insp. Tadeusz Tomanowski - komendant PP Okręgu I Warszawskiego, insp. Rudolf Wizimirski - komendant PP Okręgu XII Pomorskiego oraz podinsp. Maurycy Sonenberg - naczelnik Urzędu Śledczego PP m. st. Warszawy. W skład delegacji Schupo (policji niemieckiej) wchodził m.in.: dr Jan Schneickett, dr Boehme, kom. Geissel, lekarz sądowy - dr Moll. Z Austrii przyjechał dyrektor policji wiedeńskiej dr Schultz. Byli też goście z Estonii, Węgier, Holandii, a nawet z odległej Japonii.

Sopocką wystawę podzielono na dwie części: ściśle policyjną, odnoszącą się do zagadnień kryminalistycznych i techniki kryminalnej, oraz przemysłową, prezentującą sprzęt i urządzenia wykorzystywane w walce z przestępczością i zapobiegające jej.

Dział polski przedstawiał się bardzo poważnie - pisała „GAiPP”. - Zdaniem wielu fachowców nie tylko nie ustępował ekspozycjom policji niemieckiej, ale przewyższał je, odznaczając się dodatnio doborem ekspozycji, ich opracowaniem i ułożeniem(...). Ściany zajęły tablice z wykresami statystycznymi przestępczości, fotografiami z ćwiczeń oraz z interwencji policyjnych, z fałszywymi banknotami, instrumentami kasiarskimi i złodziejskimi, bronią bandycką i sprzętem włamywaczy. Jedną z tablic zawierała materiały fotograficzne dotyczące trzech zbrodni: skolimowskiej, Pariserberga i Paśnika, przezwanego „polskim Landru”. Powszechną uwagę zwracały też drewniane modele posterunku policji, szkoły policyjnej i kojca dla psów, a także ekspozycje kryminalistyczne oraz kompletne umundurowanie niższego i wyższego funkcjonariusza PP.

Co ważne, tylko polski dział był umiejętnie udekorowany barwami narodowymi i wielkim orłem jagiellońskim. Ten wystrój był

dziełem st. przod. Surawicza. Niestety, nic bliższego o nim nie wiemy.

Ekspozycja niemiecka

Dział niemiecki sopockiej wystawy przygotowały policje z Berlina, Królewca, Monachium, Stuttgartu i Gdańska. Do ciekawszych eksponatów przywiezionych z Berlina należały m.in.: fałszywe niemieckie banknoty i klisze do ich druku, cztery laski-karabiny oraz „sprzęt” przemytniczy: pustą baryłkę do szmuglu i wydrążony bochenek chleba. Królewiec zaprezentował kolekcję fotograficzną 25 typów ras ludzkich z różnych kontynentów, wzory fałszywych paszportów i anonimowych listów. Policja monachijska przywiozła ze sobą nowe folie daktyloskopijne pomysłu kom. Rubnera, aparat do powiększania na ekranie zdjęć daktyloskopijnych oraz uniwersalny aparat fotograficzny dla ekip śledczych.

Ze Stuttgartu, stolicy odległej Badenii-Wirtembergii, przywieziono m.in. zdjęcia mercedesa przystosowanego do potrzeb policji kryminalnej, album z fotografiami miejsc przestępstw oraz kilka tablic z danymi statystycznymi. Policja gdańska zaprezentowała dwie rozprute kasy bankowe, *instrumenty* kasiarskie, narzędzia złodziejskie, fałszywe banknoty oraz *sprzęt pomocniczy* używany przez oszustów karcianych.

Bogato prezentował się pawilon techniczny, w którym wystawiły swój asortyment firmy niemieckie i gdańskie, m.in. zakłady Siemens i Halske z Berlina, produkujące policyjne stacje alarmowe. *Najwięcej jednak eksponatów* – pisała „GAIPP” – *stanowiły różne wynalazki zabezpieczające mieszkania, magazyny i sklepy od włamań jak: klucze różnych systemów, kasy ogniotrwałe, kasetki zaopatrzone w mechanizm alarmowy, specjalne druty elektryczne przechodzące koło drzwi i okien mieszkania, które przy dotknięciu lub przecięciu, zależnie od systemu, wywołują dzwonienie albo przeraźliwe okrzyki fonografu, wzywające policję.*

Sopockiej wystawie towarzyszyła konferencja naukowa związana z tematem wystawy oraz *pokazy praktyczne*. Wśród prelegentów wystąpił insp. Maurycy Sonenberg, przedstawiciel polskiej policji, który przedstawił referat pt. Międzynarodowy pościg, dotyczący współpracy policji europejskich w zwalczaniu przestępczości.

Z dużym zainteresowaniem obejrzano prezentacje niemieckich nowinek technicznych, wykorzystywanych już przez tamtejszą policję. Pod kierunkiem nadkom. Pokrzywnitzky'ego z policji gdańskiej urządzono próbne strzelanie z rewolwerów do ochronnego pancerza policyjnego firmy Schaumann, pokazano nową przestępczą metodę rozpruwania kas pancernych za pomocą acetyleny oraz tresurę psów policyjnych.

*

Skrót referatu insp. M. Sonenberga, naczelnika Urzędu Śledczego m. st. Warszawy na wystawę policyjną w Gdańsku-Sopocie

Międzynarodowy pościg

W końcu zeszłego wieku przestępcy kryminalni nie mieli jeszcze do swojej dyspozycji najnowszych wynalazków w dziedzinie techniki, które spowodowały nie tylko postęp ogólnej nauki, lecz natychmiast zostały wykorzystane przez przestępców do ich praktycznych celów. Mam na myśli pociągi-ekspresy, automobile, samoloty, aparaty do wypalania kas itp. Wynalazki te służą przestępcom nie tylko do ucieczki i wykręcania się z rąk sprawiedliwości, lecz nawet do wykonywania przestępstw(...).

Ze swej strony policje całego świata, mimo swej woli i pomimo ogromnego nakładu pracy, w dziedzinie techniki niezmiernie powolnie nadążają za przestępcą(...), pozostały nawet znacznie w tyle(...). Jako charakterystyczny przykład nadmienię tylko, że w Europie można wyliczyć na palcach urzędy kryminalnej policji, które dysponują taką konieczną drobnostką, jak automobil.

(...) Mam do zanotowania jeszcze jedną przewagę przestępcy nad policjantem. Przestępca chcąc przenieść teren swoich operacji do innego kraju lub uniknąć karzącej ręki sprawiedliwości, przenosi się w przeciągu kilku godzin do innego państwa bez żadnych specjalnych trudności, korzystając albo z zielonej granicy, albo z fałszywych dokumentów(...). Inaczej rzecz się przedstawia z policjantem. Ten przy pościgu staje przed granicą paszportową i celną, która wstrzymuje go na wiele godzin, nie mówiąc już o tym, że do chwili przyjazdu sam fakt załatwienia formalności paszportowych i wizowych zajmuje bardzo dużo czasu(...). Granica celna i paszportowa, które stanowią przeszkodę dla policjanta, są zbawieniem dla przestępcy.

(...) Przed wojną wszystkie państwa, w szczególności zaś sąsiedzi, miały do siebie więcej zaufania niż obecnie i wówczas

